

W. BIEGAŃSKIEGO · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

W GŁOS NARODU

Informacyjny dziennik demokratyczny

Nr. 230

Częstochowa, sobota 17 listopada 1945 r.

Rok I.

Tajemnica bomby atomowej będzie zachowana

WASZYNGTON (Ant. w.) — Tekst deklaracji, uchwalonej wspólnie przez trzy mocarstwa został zakomunikowany wszystkim państwom w liczbie 51 wchodzącym w skład Organizacji Narodów Zjednoczonych. Przedtem jeszcze przetelegrafowano tekst do ZSRR, Francji i Chin. Organizacja Narodów Zjednoczonych rozpocznie swoją działalność od uformowania komisji do spraw energii atomowej.

Premier Attlee w poniedziałek wygłosił przemówienie przed Kongresem kanadyjskim. Premier brytyjski zabawi w Kanadzie tylko tyle czasu, aby mógł zdążyć do Londynu na debatę w Izbie Gmin w sprawie polityki zagranicznej Wielkiej Brytanii. Debatę ta miała swego czasu odbyć się po zakończeniu obrad pięciu ministrów. Obecnie głównym tematem debaty będzie sprawozdanie premiera brytyjskiego z jego konferencji z prezydentem Stanów Zjednoczonych Trumanem i premierem kanadyjskim Mackenzie Kingiem. — W sprawozdaniu tym zostaną zawarte prawdopodobnie informacje co do punktów nieporozumień w oficjalnym komunikacie z konferencji, będącym komunikatem wspólnym USA, Wielkiej Brytanii i Kanady.

W brytyjskiej Izbie Gmin komunikat oficjalny z konferencji Truman — Attlee — King został odczytany przez ministra Morrisona, w USA prezydent Truman odczytał komunikat, osobiście na konferencji prasowej.

Wczoraj na konferencji prasowej o godzinie 15.45 prezydent Truman w obecności premiera Attlee, premiera Mackenzie Kinga oraz wybitnych osobistości odczytał wspólnie oświadczenie USA, Wielkiej Bry-

tanii i Kanady w sprawie energii atomowej. Oświadczenie to zawiera 1000 wyrazów i oparte jest na trzech głównych punktach.

1) Techniczne zagadnienie produkcji bomby atomowej pozostanie tajemnicą.

2) W ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych zostanie ustanowiona specjalna komisja do spraw energii atomowej.

3) Należy dążyć, aby wszystkie wynalazki, dające się zastosować do celów wojskowych, były wzajemnie ujawniane przez wszystkie państwa.

Trzy państwa, posiadające w chwili obecnej wiedzę w dziedzinie energii atomowej wyrażają gotowość przekazania tej wiedzy Organizacji Narodów Zjednoczonych jednak nie wcześniej, dopóki nie zostaną wynalezione skuteczne środki obronne i zapo-

biegawcze przeciw użyciu tej energii dla celów militarnych. Celem wyeliminowania kwestii energii atomowej z dziedziny militarnej oraz rozszerzenia możliwości jej wykorzystania dla celów przemysłowych w Organizacji Narodów Zjednoczonych musi powstać specjalna komisja, która zajmie się opracowaniem rekomendacji do przedstawienia ich całej Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Z chwilą kiedy świat zostanie lepiej zorganizowany w tym duchu, aby Org. Narodów Zjednoczonych mogła dać rekejmie utrzymaniu pokoju oraz mogła zabezpieczyć produkcję energii atomowej, trzy mocarstwa gotowe są podzielić się nabytą w tej dziedzinie wiedzą techniczną z innymi państwami.

W zakończeniu komunikatu następuje

oświadczenie, że zabezpieczenie świata od wojny i umożliwienie mu wspaniałego rozwoju na drodze wykorzystania wynalazków, jakie przyniosło ludzkości rozbiele atomu, nie może spoczywać wyłącznie na barkach Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii i Kanady, ale powinno spoczywać na barkach całego świata cywilizowanego.

NOWY JORK (Antena w.) — W dniu wczorajszym prez. Truman, premier Attlee i premier Mackenzie King kontynuowali rozmowy na temat energii atomowej. Spotkanie odbyło się dwa razy w ciągu dnia. W czasie konferencji obecni byli również admirał Leahy, lord Halifax i sekretarz stanu dla spraw zagranicznych USA Byrnes.

W związku z konferencją w sprawie energii atomowej wielki dziennik nowojorski „New-York Herald Tribune” zamieszcza artykuł jednego z czołowych dziennikarzy amerykańskich Waltera Lippmana.

Lippman jest zdania, że żaden kraj, żaden rząd, ani nawet żaden zespół międzynarodowy nie jest w stanie zachować tajemnicy produkcji energii atomowej, gdyż rząd nie powinien, ani też nie mogą kierować rozwojem nauki na polu energii atomowej. Jedynym ich zadaniem i obowiązkiem powinno być ustalenie linii, według której należy postępować, aby z energii atomowej uczyniono użytek zgodny z cywilizacją.

Jeżeli chodzi o przeciwdziałanie skutkom wyzwolonej energii atomowej, to przeciwdziałania temu mogą tylko uczynić, dlatego też wiedza o energii atomowej winna być rozpowszechniana i stać się winna własnością całego świata.

Nowe gabinety formują się

PARYŻ (Antena w.) — Gen. de Gaulle w toku konferencji przeprowadzanych w kwestii utworzenia nowego rządu, rozmawiał wczoraj z członkami swego byłego gabinetu. Gen. de Gaulle przyjął również przewodniczącego Zgromadzenia Narodowego, a raz przywódców stronnictw politycznych. Opinia francuskich kół międzynarodowych przewiduje, że rząd, będzie uformowany jeszcze przed upływem bieżącego tygodnia, jednak oficjalnego ogłoszenia należy oczekiwać się nie wcześniej jak w przyszłą środę.

GENERAL DE GAULLE W OBLICZU TRUDNOŚCI

PARYŻ (Antena w.) — General de Gaulle, któremu parlament powierzył misję utworzenia nowego rządu francuskiego napotkał na pewne trudności jeżeli chodzi o sformowanie gabinetu. Jak wiadomo rząd francuski ma być koalicją trzech najsilniejszych stronnictw. Obecnie więc partia komunistyczna jako najliczniejsza i reprezentująca najszersze rzesze narodu zażądała jednej z następujących tek w gabinetcie: teki ministra spraw wewnętrznych, lub teki ministra spraw zagranicznych, ewentualnie teki ministra wojny. Gen. de Gaulle żądał temu odmówił, wobec czego rząd dotychczas nie został jeszcze sformowany.

RZĄD WĘGIERSKI ROZPOCZYNA URZĘDOWANIE

BUDAPEST (Antena w.) — Premier Zsoltan Tildy ukończył formowanie swego gabinetu na Węgrzech. Nowouformowany

rząd odbył już swoje pierwsze posiedzenie, wchodząc w tok normalnego urzędowania. W skład gabinetu węgierskiego wchodzi 18 osób, z których połowę stanowią przedstawiciele partii drobnych właścicieli ziemskich, po 4 teki otrzymali komuniści i socjaliści, i teki otrzymali ludowcy.

WIELKA BRYTANIA NAWIĄZUJE STOSUNKI WĘGRAMI

LONDYN. — Agencja Reutersa donosi że minister spraw zagranicznych Bevin oświadczył, że rząd Wielkiej Brytanii gotów jest nawiązać stosunki dyplomatyczne z rządem węgierskim, skoro tylko gabinet węgierski zostanie sformowany. Dotychczas przywódca drobnych posiadaczy rolnych Zsoltan Tildy nie skompletował jeszcze rządu, gdyż toczą się w dalszym ciągu rozmowy na temat rozdziału tek.

PEŁNY SKŁAD NOWEGO RZĄDU NORWESKIEGO

OSŁO (PAP). — Podajemy pełny skład nowego gabinetu norweskigo: premier — Einar Gherhardsen, minister spraw zagranicznych — Trigve Lå, minister obrony narodowej — Jons Hauge, minister wyznań i oświecenia — Kore Fosterwold, minister ubezpieczeń społecznych — Swen Ofteidal, minister pracy — Nils Langhelle, minister handlu — Lars Ewensen, minister finansów — Erik Brufoss, minister aprowizacji i odbudowy — Oskar Torp, minister sprawiedliwości — Gundersen, minister rolnictwa Christian Field.

Sytuacja w Palestynie opanowana

LONDYN (Antena w.) — Jak donoszą z Palestyny, sytuacja została tutaj opanowana. Jutro przewiduje się zniechęcenie goźdźni politycznej w Tel-Awivie. W Jeruzolimie i Haifie w ogóle panował spokój.

Środki zastosowane w Tel-Awivie przeciw ekstremistom żydowskim przez czynniki brytyjskie okazały się celowe. W noc samoloty brytyjskie oświetlały miasto rakietami celem natłuwania akcji patrolom spadochroniarzy brytyjskich i policji palestyńskiej.

Odpowiedź nastąpiła po konferencji pomiędzy dowództwem brytyjskim a władzami miejskimi. Burmistrz Tel-Awivu wydał odezwę do mieszkańców nawołując do spokoju.

W wyniku walk ulicznych zostało pokoleczonych 37 spadochroniarzy brytyjskich.

LONDYN. — Korespondent Agencji Reutersa donosi z Palestyny, że w czasie wczorajszych rozruchów wojsko zmuszone było do wystepu z bronią pałą. Policja angielska dokonała licznych aresztowań, gdyż Żydzi, wracając z wielkiego wieceu pod Tel-Awivem, podpalali biura rządowe i magazyny, nie dopuszczając jednocześnie straż porażonej do akcji ratunkowej.

Smocochody przynajmniej oddziały wojsk angielskich obracane są przez Żydów kamieniami.

W dniu dzisiejszym pancerne auta angielskie patrolują ulice Tel-Awivu.

W Jeruzolimie i Haifie panuje spokój; wojska brytyjskie obsadzili kluczowe pozycje w miastach.

NOWY JORK (Antena w.) — Sekretarz stanu dla spraw zagranicznych Stanów Zjednoczonych James Byrnes oświadczył, że w dniu jutrzejszym rząd Stanów Zjednoczonych wyznaczy 3 członków do komisji mieszanej angielsko-amerykańskiej, która zajmie się rozważaniem sprawy Palestyny.

Wiadomości z Dalekiego Wschodu

LONDYN (PAP). — Agencja Reutersa donosi z Batawii że wojska sojuszników bombardowały poszczególne cele w mieście Surabaya zajęte przez powstańców jawańskich. Zrzucano bomby 500 funtowe.

Pomimo zajętych ataków powstańców jawańskich powzięto wszelkie środki ostrożności celem zmniejszenia do minimum rozlewu krwi ludności cywilnej ułatwia się ewakuację z niebezpiecznych terenów.

Premier rządu powstańczego Savir udał się do Surabaya aby uspokoić powstańców. Oświadczył on że nowy rząd jawański zerwał wszelkie stosunki z japończykami. Era

Nie ma sporów amerykańsko-radzieckich

NOWY JORK (Antena w.) — W dniu wczorajszym odbyło się zebranie towarzystwa amerykańsko-radzieckiego w Nowym Jorku, na którym podsekretarz stanu dla spraw zagranicznych USA Dean Acheson wygłosił dłuższe przemówienie. Acheson oświadczył, że nigdy w ciągu dziejów nie było na kuli ziemskiej punktów, gdzie zachodziłaby kolizja między interesami rosyjskimi a amerykańskimi. W obecny czasach również nie powinno być przesłanki do przyjęcia innego punktu widzenia.

UROCZYSTOŚCI W COVENTRY

LONDYN (Antena w.) — W Coventry rozpoczęły się uroczystości o charakterze religijnym w związku z natęciem niemieckich podziałek kampanii w r. 1940, podczas którego najwięcej ucierpiała słynna katedra w Coventry. Zmieszczona wówczas była takich rozmiarów, że powstał nawet nowy termin na określenie zniszczenia wojennego „coventracja”.

Podczas uroczystości został przedstawiony nowy plan katedry, w której między innymi przewidziane jest wybudowanie kaplicy Zjednoczenia, gdzie będą mogli modlić się wyznawcy wszelkich obrzędów. W uroczystościach wzięli udział m. in. duchowni prawosławni oraz przybyli specjalnie przedstawiciele świata katolickiego z Ameryki, Szwajcarii, Francji, Chin i szeregu innych państw europejskich i pozaeuropejskich.

mier Savir dąży do pokojowego rozstrzygnięcia konfliktu na Jawie.

LONDYN (PAP). — Holenderska agencja prasowa donosi z Batawii, że Jawajczycy zamordowali rannych żołnierzy hinduskich i angielskich, wziętych do niewoli podczas walk w porcie Mandjongprick w okolicy Batawii.

Trupy zamordowanych żołnierzy zostały wrzucone do rzeki. Oddziały holenderskie uwalniały w Surabai aresztowanych Europejczyków i zabrali ich do swej bazy w okolicy w Peneda.

Kredyty amerykańskie dla UNRRA

NOWY JORK (Antena w.) — W dniu wczorajszym Izba Reprezentantów Kongresu amerykańskiego rozpoczęła debatę nad wnioskiem prezydenta Trumana w sprawie udzielenia dalszych kredytów dla UNRRA. Wydziałowe 1.500.000.000 dolarów.

Dyrektor UNRRA Herbert Lehman i William Clayton składali wyjaśnienia w sprawie tego wniosku.

WASZYNGTON. — Prezydent Truman zwrócił się do Kongresu o przyznanie dodatkowego kredytu w wysokości 1 miliarda 350 milionów dolarów na UNRRA. Prezydent zauważył, że szczególną działalność UNRRA przejawia na terenie Polski, Czechosłowacji, Albanii i Włoch. Państwa te w obecnej sytuacji nie dałyby sobie rady bez pomocy UNRRA. Obecnie musi zostać rozszerzona pomoc dla Austrii, a również Białorusi i Ukrainy. Stawiając wniosek o przyznanie kredytu tego dla UNRRA prezydent Truman zaznaczył, że w ten sposób Stany Zjednoczone wypełnią całkowicie swoje zobowiązania.

Na podkreślenie jednak zasługuje, że Chiny są jednym z najpoważniejszych problemów UNRRA, który winien być jak najszybciej rozwiązany.

CHURCHILL JEDZIE DO BELGII

LONDYN (Antena w.) — Belgia przygotowuje się do przyjęcia na swym terenie Winstona Churchilla. Angielski mąż stanu będzie specjalnie uroczysto powitany przez miasto Bruksela. Churchill ma otrzymać tytuł honorowego obywatela Brukseli, ponadto jedna z głównych ulic stolicy Belgii będzie nazwana jego imieniem. Również i Antwerpia zamierza gościć swemu nadać tytuł obywatela honorowego.

Ostatniego dnia swego pobytu w Paryżu, Churchill w dniu wczorajszym spożył śniadanie z księżciem i księżką Windecour, a na obiedzie był w ambasadzie angielskiej.

ARESztOWANIE BRATA GOERINGA

PRAGA (Antena w.) — Czechosłowackie władze śledcze działające wspólnie z policją amerykańską odzyskały i dokonały aresztowania Alberta Gheringera, brata Hansa, a dyktatora natchodzącego Skoda.

Karol PoznaneK

Poznań z lotu ptaka

(Korespondencja własna „Głosu Narodu”)

Poznań, w listopadzie. „Lot ptaka” — to tylko mała przenośnia dziennikarska. Nie fruwałem w powietrzu, choć mało do tego brakowało. Zrezygnowałem bowiem z jazdy pociągami na dachu i odbyłem ją na... burforcie. Proszę mi powiedzieć: czy to naprawdę tak bardzo różni się od fruwaniania?...

Pociąg pedził z zawrotną szybkością... 30-tu kilometrów na godzinę. Mijały stacje. Bufor jeczał. Nogi cierpły mi coraz bardziej. Na którymś z przystanków sytuacja uległa urozmaiceniu: na sąsiednim buforcie również ulokował się jakiś pasażer. We dwojkę było już różnie. Zakładaliśmy się w myślach, który z nas pierwszy spadnie. Ale jakos zaden nie spadł. Wreszcie wyładaliśmy szczęśliwie w Poznaniu.

Pociąg przystanął niby na dworcu, lecz dworca początkowo nie zauważyłem. Z bora wylazłem wprost na jakas ulicę. Jak mi rychno, a energicznie wyjaśnił strażnik kolejowy, popełniłem wykroczenie. Nie to, że jechałem na burforcie. Choć i ta jazda nie była właściwa; powinienem był jechać na dachu. Ale należało iść torem kolejowym wzdłuż ulicy aż do osmalonych murów, wskazujących miejsce, na którym był dawniejszy Dworzec Główny. Tam przekroczył dobrą godzinę, zanim tuż podróżnymi przešli się przez waską furtek, opatrzoną jednym kontrolerem. Wysłuchałem stanowczej przemowy strażnika, wyzekałem cierpliwie przeproszenia godzinę przy wyjeździe i już najlegalszej, w najlepszej nadziei z wszelkimi przepisami dotknąłem nogą poznańskiego bruku.

— Czy Poznań jest bardzo zniszczony? — to pierwsze pytanie, które cisnie się każdemu na уста.

— Owszem, zniszczony jest porządnie.

Ucierpiało przede wszystkim centrum. Na Placu Wolności zniszczeniu został słynny Bazar i niemiecki slyna Biblioteka Raczyńskich. Niektóre przytękłe ulice przypominają tragiczny obraz Warszawy. Ale gruzy pousuwane, cegły z poznańska skrupulatnością poskładane rowniutko na kupki. Z popularnej Wiedzy Górnolaskiej pozostał tylko wypalony szkielec. Na szczęście pod względem zniszczeń Poznaniu daleko jeszcze do Warszawy. Całe dzielnice, jak np. Łazarz, stoją nieknięte prawie, nie mają już o przedmiesiach, z których wiele ocalało bez większych uszkodzeń.

Wrażenie zmieniły się poznaniancy. Ludność stolicy Wielkopolski nie odznaczala się wprawdzie nigdy żywiością i wplwną otwartością, jakie np. cechują warszawiaków. Teraz — poznaniancy jakby jeszcze bardziej sknupili się, zamknęli w sobie. Jest to wynik 6-letniego naporu okrutnej prasy terronu niemieckiego.

Rzecz charakterystyczna: poznaniancy, którzy wojnę przeżyli w t. zw. „Generalnym Gubernatorstwie”, a teraz powrócili do rodzinnego pieleszy, nie mogą znaleźć wspólnego języka z swymi ziomkami.

— Ale żeście się zmieniali! — powiadają pierwsi.

— A wy — wy już nie poznanioki — twierdzą z uporem autochodci.

Kto ma rację? Niewątpliwie obie strony. Ale nie martwmy się nimi i — co najważniejsze — nie wtaczajmy się w ich sprawy. Dadzą sobie radę i bez nas. Uplynie jeszcze trochę, a obie strony spostrzeżę, że i ci i tamci — to ci sami. Ci sami twardzi Polacy z Wielkopolski.

Zresztą jestem dania, że problemat dzielnicy antonizacji zmył u nas się przedzenia. Za dużo o tym mówi się i pisze i niepotrzebnie całkiem zagradzenie to rodzyma. Animożcie dzielnicowe były, są i będą i nie są bynajmniej jakimś polskim wynalazkiem. Niemiec z południa nie cierpi niema z północy — przyska. Parzyżaniem na pogardzie marsylczyka, a mieszkaniec Tuluzy — ich obu. Nawet w małżonki Bulgarii i to softanin z niechęcią odnosi się do gabrowszczyka i odwrotnie. Ale niko-

mu przecież nie przyszłoby do głowy wysnuwać z tego powodu jakichś wniosków politycznych.

Jedno jest ważne: aby specjalnych sympatyj lub animozji dzielnicowych nie miało państwo. Aby każdy — bez względu na to, z jakiego zakątka kraju pochodzi i jaki aktualnie zamieszkuje, czuł się pełnoprawnym obywatelem i nie widział nad sobą uprzywilejowanych. Aby każdy jednakowo opiekę ze strony państwa doznawał.

Refleksje te opadły mnie podczas krótkiego pobytu w Poznaniu, gdzie właśnie sprawy różnic dzielnicowych zbytnie się wylbrzymsza i przejakrawia.

Gdy w szybkimi krokami po parogodzinym zaledwie spacerze po Poznaniu zmierział na dworzec, aby wezas zająć obiecane

mi za paczkę „amerykanów” miejsce w wagonie bagażowym, szukałem ciekawych owoch przezbawnych dla intruza zsydów i napisów ulicznych, w które obfitowało zawsze każde miasto wielkopolskie. I — znalazłem! Nad jatka (tkwi poważny szylz z napisem „Rzeźnictwo”. „Obuwie miarowe”, to nie takie, w którym miarowo odmierza się kroki, lecz robione na miarę. — Jakis stary wrbłakły strzep afizja zapraszał na „Zabawę Latowa”, jako że niby w lecie się odbywała. A groźne wezwanie „Wszyscy na Arenę!” nie było bynajmniej zawołaniem na jakies odgólnopoznańskie gladiatorskie zapasy, lecz reklama najwykleszych zawodów piłki nożnej.

Stary, pociętyw Poznań języka nie zmienili!

Ilia Ehrenburg o Jugosławii

MOSKWA. (PAP). — Dziennik „Izwestia” zamieszcza korespondencję znanego pisarza i publicysty radzieckiego, Ehrenburga z Jugosławii. „Dla Jugosławii” — pisze Ehrenburg — wojna stała się odrodzeniem. Przed wojną Jugosławia była jednym z najbardziej zaoczonych krajów Europy i często była zabawka w rękach międzynarodowych aferzystów. Krajem rządziła kilka zlenianwiona przez naród. Osiwiała była w powiakiach. Przez długie wieki narody Jugosławii żyli w niewoli cudzoziemców. Następnie przyszło wyzwolenie i zjednoczenie, ale jedynie mechaniczne. Wielkoserbowie przesładowali Chorwatów, a nacjonalisci ochoraczy marzyli o oderwaniu się od Jugosławii. Macedończycy nie mieli prawa używać swego języka ojczystego i byli podburzani zarówno przez Serbów jak i przez Bułgarów. Stopniowo niemy przynikali do Serbii i zagarnęli cały handel w swoje ręce. W Chorwacji separatysty faszystowskiej, zw. ustaszi i faszycy serbscy uważali Hitlera za swę bożyszczę. Niemcom wydało się, że w 1941 roku Jugosławia dojrzała do rozbiórki. Mimo bohaterstwa żołnierzy i oficerów jugosłowiańskich, niemy szybko znieśli armie jugosłowiańską. W Zagrzebiu zjawił się Pawełcz, jeden z najgorszych naśladowców Quislinga. Słowenia została podzielona między Niemcy i Włochy. Wtedy naród jugosłowiański ruszył do boju i zorganizował opór. Rozgorzały walki w chwili, gdy Hitler myślał,

że wojna na Bałkanach została zakończona. Cały naród ohwycił za broń, by walony przeciwko najeźdźcy. Jugosłowiańska armia Wyzwolenia Narodowego walczyla w 1943 roku przeciwko 650 tysiącom żołnierzy faszystowskich. W 1944 roku armia jugosłowiańska liczyła milion 400 tysięcy walczących. Straty jej wyniosły 300 tysięcy ludzi. Wiażąc 35 dźwięki faszystowskich na Bałkanach, armia jugosłowiańska wybitnie dopomogła sojusznikom przeprowadzić lądowanie na Sytylii i we Włoszech i odnieść ostateczne zwycięstwo. Lecz naród jugosłowiański nie ograniczył się jedynie do wypędzenia wroga. Chociaż trwały jeszcze walki, życie w kraju organizowało się. Po raz pierwszy w historii Serbowie i Chorwaci walczyli ramie przy ramieniu przeciwko wspólnemu wrogowi. Z tych walk zrodzila się federacja narodów jugosłowiańskich. Walki przeciwko najeźdźcy zakończyły się, lecz kraj pozostał zniszczony. Obecnie ogłoszono nową walkę — walkę przeciwko głodowi i dezorganizacji. Przed wojną Jugosławia posiadała 11 tysięcy km linii kolejowych. Okupanci zniszczyli 6 i pół tysiąca km tych linii. Obecnie 90 proc. zniszczonych kolei odbudowano. Dają się odezuć poważne braki w wielu dziedzinach, lecz Jugosłowianie pracują nie zakładając ręk. Mimo obrznych trudności, odbudowa Jugosławii postępuje szybko krokami naprzód!

„Prawda” o sytuacji międzynarodowej

MOSKWA. (PAP). — „Prawda” z dnia 11 listopada zamieszcila artykuł poświęcony sytuacji międzynarodowej. Autor artykułu stwierdza, że cała prawie prasa zagraniczna nie może odmówić słusznosci tezom, wysuniętych przez Molotowa. W szczególności nikt nie może zaprzeczyć, że postanowienia, które zapadły na konferencji krymskiej i berlińskiej nie zostały jeszcze wprowadzone w czyn.

Dziennik występuje przeciwko tym organom prasowym, które pod pozorem obrony pokoju i demokracji starają się wzbudzić nieufność wobec Związku Radzieckiego. Tygodnik „Economicist” np. — stwierdza „Prawda” — „broni stałe konsepcji bloku zachodniego i podkreśla, że przy pomocy bomby atomowej można by wyrzucił nacisk na Związek Radziecki. Autor artykułu, ogłoszonego w „Prawdzie”, przestrzega przed stosowaniem rodzaju metod, które nie przyznają się do utrwalenia pokoju na świecie. Warunkiem pokoju jest współpraca, o-

parta na zasadzie równości, tych mocarstw demokratycznych, na których barkach spoczywał główny ciężar wojny i które są obecnie odpowiedzialne za bezpieczeństwo i pokój.

ODMOWA ŁADOWANIA TOWARÓW DLA HISPANII

MOSKWA (PAP). — Korespondent agencji TASS donosi z Brazzaville, że radio tamtejsze nadało komunikat. biura Generalnej Konfederacji Pracy, w związku z decyzją robotników portowych w Tunisie, którzy wyżywają do porzucenia pracy na znak protestu przeciwko załadowaniu fosfatu na statek francuski „Candidat”. Biuro Generalnej Konfederacji Pracy robotników portowych oświadcza, że podobne incydenty będą się powtarzały w przyszłości, o ile nie zaprzestanie się wysyłki towarów do Hispanii gen. Franco. Generalna Konfederacja Pracy żąda nadal zerwania stosunków dyplomatycznych z Hiszpanią generała Franco.

Proces 40 zbrodniarzy z obozu w Dachau

LONDYN (PAP). — Agencja Reutersa donosi, że we Frankfurcie odbędzie się wkrótce proces 40-tu zbrodniarzy z obozu koncentracyjnego w Dachau. Są oni odpowiedzialni za śmierć przeszło 30000 osób oraz torturowanie i głodzenie wielu tysięcy więźniów. Przeszypę z Dachau dokonywali czynów zbrodniczych przez stosowanie eksperymentów medycznych na więźniach, którym zastrzykiwali malarie oraz różne choroby zakaźne. Robiono także doświadczenia, w których zanurzano ludzi w zimnej wodzie, aby przekonać się, jak długo mogą wyżyć w tych warunkach. Umierono wiele tysięcy ludzi w komorach gazowych. Pomiedzy oskarżonymi znajduje się dr. Karol Schilling, oskarżony o przeprowadzanie eksperymentów, które spowodowały śmierć 3000 ludzi oraz dr. Fritz Hintermayer, który przeprowadzał stałe eksperymenty dla niemieckiego lotnictwa. W wyniku tych eksperymentów 900 więźniów poniosło śmierć. Komendant Johann Fenenlofer jest oskarżony o torturowanie i śmiercenie więźniów narodowości żywiekiej w obozie koncentracyjnym w Landsberg.

John Lentz z III. Armii Stanów Zjednoczonych. Prokuratorom jest pułkownik William Denson.

PRZED PROCESEM W NORYMBERDZE

LONDYN. — Agencja Reutersa donosi, że Międzynarodowy Trybunał dla sadzenia przestępców wojennych ponownie zwrócił się do Izby Adwokackiej w Wiedniu z prośbą o wyznaczenie obrońców dla Seyss-Inquarta i Kaltenbrunnera. Jak wiadomo od wóckai wiedeńskiej nie chcą podjąć się obrony zbrodniarzy wojennych.

NIEMIECKA FABRYKA NITROCELULOZY WYSADZONA W POWIETRZE

LONDYN. — Korespondent Agencji Reutersa donosi, że w ramach akcji zmierzającej do zniszczenia niemieckiego przemysłu wojennego wysadzona została największa niemiecka fabryka nitrocelulozy, będąca własnością koncernu I. G. Farbenindustrie. Fabryka ta zatrudniała w czasie wojny 230.000 robotników, z których 150.000 pochodziło z krajów podległych i wprowadzanych było do Niemiec dla wykonywania niewolniczej pracy.

Przewodniczącym sadu jest gen. brygady

POŁĄCZENIE GRUPY BANCYKA Z P. S. L.

„Naprzód” podaje w Nr. 38: „Dowiedziemy się w ostatniej chwili, że pod hasłem „w trumny Wincentego Witosa” nastąpiło w Wierchosławicach dnia 6 listopada połączenie się P. S. L. z grupą Banicyka (secesjonisci ze Stronnictwa Ludowego). Deklarację połączeniową podpisali z P. S. L.: min. Kiernik, Mierzwa, Witaszek i St. Wójcik, a w imieniu secesji ze S. L. min. Bertold, Balcerzak, Banicyk, Drzewiecki i Seiborek.

RZĄD CZECHOSŁOWACKI UZNAŁ TYMCZ. RZĄD AUSTRIACKI

PRAGA (PAP). — Rząd Czechosłowacki uznał tymczasowy rząd austriacki dr. Rennera. Premier Firlinger oświadczył, że Czechosłowacja pragnie pogłębienia sąsiedzkich stosunków z Austrią, z którą lażyla Czechosłowacja przyjaźń jeszcze przed zalewem hitlerowskim.

NOWY KOMISARIAT LUDOWY W ZSRR

MOSKWA (PAP). — Na mocy dekretu Rady Najwyższej ZSRR, został utworzony ludowy komisariat technicznych kultur. — Komisariat będzie kierował produkcją bałwiny, lnu, konopli, tytoniu, herbaty, drzew cytrusowych, kaucezuku, aol. Komisarjato będzie podlegał także produkcja jedwabiu.

Zaburute strzaly

Dwóch na jednego

„Chodź na jednego” — rzekł przyjaciel — „Chodź na jednego, kolego!” Odpowiedz z nieśmakiem: „Nigdy! Jakaś Duda na jednego?”

Tak, drodzy Czytelnicy! To nie jest fabry dadek na jednego! Dlatego unikam przyjaciel, którzy ciągną do knajpy. Brzydzą się. Wylewają za koleźce! Słusznie mówią, że wódka, to zguba ludzkości!

Idziesz sobie, Czytelniku, na spacer. I nagle spotykasz typa. Typ na czerwony nos i górsze, kiedyś, w jakimś towarzystwie zapoznaliście się. Wobec tego typ wola radośnie:

— Witam, witam, co słychać u kochanego pana?

— A tak, po staremu — odpowiadając, gupło się uśmiechając — A u pana?

— Po staremu.

— Na razie temat się urywa. Typ uśmiecha się mętnie.

— Pogoda się popsula — powłada podstępnie — Robi się chłodno.

— Tak sobie — mówiż.

— Wartoby się rozprząc... — powiada typ i rzuca błyskawicę spojrzeńie w kierunku baru.

— W domu u nas już pala. Mam centralne ogrzewanie — odpowiadasz obłudnie, doskonale rozumiejąc, o co typowi idzie.

Typ uśmiecha się gupkowato.

— Motełbyśmy wstąpili na male piwko — powiada — Pogadaliśmy sobie o starych Polakach i młodych wolkedutschach

— Na piwko na taki chłód! — pytasz ze zgorzaniem.

— No to na jedną małą...

— Ale tylko na jedną! — wolaż z przejęciem — Więcej nie wypije ani kropli!

— Oczywiście! — zapewnia typ i draپی się po gardzielu, który go, tobusz, svedzi już od rana.

Wchodzicie do baru. Bar, jak bar: knajpa, nie bar! Co tu przyjemnego? O dór wódy i piwka, oraz paupujących się kanapek. Ale obaj uciegają z rozkoszą te poskudne zapaski.

— Siuna, padam do nótek! — wola kelner uradowany, jakby zobaczył własnych braci po latach rozłąki — Szanowanie panu radcy!

„Pan radca”, to niby ten typ. Odpowiada, że nie siudacie, że wy tylko na chwile, na chubetka, przy bufecie. Zamawia dwie wódki, Głebzse... Bo — powiada — jak tułko jedna, to musi być głebzse...

— Najlepszego! — mówicie do siebie ciele, patrząc sobie z rozczuleniem w o-oczy.

Pijecie. Krępicie się okropnie. Ale powiada: „Dobra, bo zimno”. Prosiela o dwie kanapki z kaworem. Potarcia. Po tem ty nabierasz animuszu i mówisz:

— No to trzeba na drugą nogę... Niech pan poleje!

Potem pijecie, bo „Roh trajuca lubi”, a potem, żebų było do parę. A potem zamawiacie pół litra i siudacie przy stołku. Pijecie, coł jeste, pijecie, lecie, pijecie, pijecie, pijecie. O zmierzchu wychodzicie zalani w srebrnego lisa — to znaczy, że każdeo z was možno przewieźć przez reke, jak tułko z lisa. Rano budzicie się z bólem lita i z pustym portfelem. I to ma być przyjemność??

— Ale przepaszam. Muszę już kończyć, bo przyszłt jeden znajomy. Powiada, że po nodę się popuła i jest chłodno. Stoi ude mna i tłumaczy mi, że warto pijsię na piwko Wariat! Na piwko na taki chłód! Jesteś już konlecznie — to na wódek! — Ale tylko na jedną! Zaraz się podpię pod felietonem i wychodzimę na miasto.

B. Brzostkiński

W kilku wierszach

Warszawa. Premier Odkb. Morawski przyjął delegację robotników zatrudnionych przez burżuazję w Odyżu. Robotnicy w rezolucji domagali się przede wszystkim bezpłatnego nauzenia dla dzieci, pomocy szkolnych dla szkol oraz powiększenie liczby odczytów kulturalnych dla pracujących.

Bruska. Winston Churchill przybył do Belgii. Ma on otrzyman tytuł honorowego obywatela Brukseli.

Londyn. Agencja Reutersa donosi, że admiralicy brytyjska postanowila robbudować swa bazy morska w porcie Saint Johns w Nowej Fundlandii. W ciągu wojny radar brytyjski przetranszył na ten cel 30 milionów dolarów.

Londyn. Agencja Reutersa donosi z Czungkingu, że w Chinach powstała trzecia partia — liberalna demokratyczna. Partia ta interwenjowała w sprawie zatargu między rządem Czang-Kaj-Szeka a komunistami i zaproponowała powołanie bezpartyjnej komisji, która by zbadała przyczyny walk i ustala odpowiedzialność stron.

Londyn. Dziennik „Sunday Observer” donosi, że powiaty Kent w Anglii przeobrażają się w „złoty” komitery i przetranszic się już na to steria turkic i irakic.

Surakaja. Oddziały brytyjskie zajęły dworzec główny i kilka większych bud. sów w mieście.

KRONIKA

Komunikat Polak. Zw. Zachodniego

Polaki Zw. Zachodni Obw. Częstochowa gorąco proszą społeczeństwo miasta Częstochowa o składanie książek polskich (elementarzyst, szkolnych i gimnazjalnych, książek beletrystycznych i naukowych) celem przesłania ich organizacjom się bibliotecy w Kłodzku na ziemiach zachodnich. Książki należy składać w biurze Polak. Zw. Zachodniego Aleja Wolności 16, od godz. 9 do 15.45.

O zwrot książek

Biblioteka Miejska im. dr. W. Biegańskiego, Aleja N. M. P. 22, uprasza tych wszystkich czytelników, którzy wypożyczyli książki w okresie 1939-1945 r. o jak najszybszy ich zwrot. Biblioteka, zniszczona w znacznej części przez okupanta, cierpi dotkliwie brak. W tych warunkach każda odzyskana książka przywraca jej życie.

Kursy walut

Komisja Dewizowa stosuje następujące kursy walut:
 dla przesyłek zapomogowych indywidualnych 1 dol. USA — zł. 100.—,
 dla przesyłek zapomogowych zorganizowanych 1 dol. USA — zł. 110.—
 Kurs ustalony został na podstawie siły nabywczej dolara, biorąc pod uwagę ceny artykułów pierwszej potrzeby, wolnoorynkowe i sztywne.
 Kurs funta szterlinga dla oszczędności powracających do kraju emigrantów nie został dotąd ustalony.
 Przy wyjazdach zagranicznych Komisja Dewizowa ustala następujące kursy, kierując się tendencją ograniczenia wyjazdów do potrzeb najbardziej niezbędnych:

- Dolary USA — 1 dol. — 150 zł.
- Dolary Kanady — 1 dol. — 135 zł.
- Funty angielskie — 1 — 300 zł.
- Franki szwajcarski — 100 — 3.000 zł.
- Franki francuskie — 100 — 50 zł.
- Franki belgijskie — 100 — 50 zł.
- Korony skandynawskie — 100 — 2.500 zł.
- Korony czeskosłowackie — 100 — 50 zł.
- Pengo węgierskie — 100 — 50 zł.
- Dinary jugosłowiańskie — 100 — 50 zł.

Okołocołnościowa karta pocztowa
 Jak się dowiadujemy, Ministerstwo Poczt i Telegrafów wyda z okazji Kongresu Zw. Zaw., oprócz zapowiadzanego już specjalnego znaczka pocztowego, także i okołocołnościową kartę pocztową.

Żywa Gazetka

Komitet Miejski P. P. S. podaje do wiadomości, że w sobotę o godz. 17.30 p. poł. w lokalu własnym, Kopernika 6, odbędzie się „Żywa Gazetka” dla członków partii. O. M. TUR, b. więźniów politycznych i RKS „Skr.”

Z życia kulturalnego

Teatry Miejskie

Sala duża

Dziś w piątek 16 b. m. o godz. 18.30 przedstawienie zawieszono z powodu generalnej próby komedii „Wilki w nocy”.

„Szczęście Franja” Wl. Perzyńskiego z Tadeuszem Krotką dwa razy po poł. Dziś w piątek 16 b. m. o godz. 15.30 i jutro w sobotę 17 b. m. o godz. 15.30 „Szczęście Franja”, doskonała komedia w 3-ach aktach Wl. Perzyńskiego z Tadeuszem Krotką w

roli tytułowej, na czele promierowej obsady. Reżyseruje Edward Gliński. Dekoracje i wystawa Wl. Wagnera.

„Wilki w nocy” T. Rittnera

Jutro w sobotę 17 b. m. o godz. 18.30 Już jutro, t. j. w sobotę 17 b. m. o godzinie 18.30 występuje Dyrekcja Teatrów Miejskich z nową premierą. Będzie nią świetna komedia w 3-ach aktach Tadeusza Rittnera p. t. „Wilki w nocy”. Znakiem autorstwa satyra, niepozobawioną dużej dozy dowcipu, chłoszące zakłamanie moralne pozornych Kantonów, którzy nigdy nikogo nie rozgrzesząją, sami zaś mają aż nadto wyrozumiałości dla siebie.

Przedstawienie to otrzymało piękną oprawę sceniczną, projektu Wl. Wagnera oraz obsadę, na którą składają się najlepsze siły naszych teatrów. Reżyseruje dyr. Józef Karbowski, art. i reż. Teatru im. J. Słowackiego w Krakowie, który zarazem odtworzył główną postać meška.

Sala Kameralna

Ostatni recital Łukasza Łukaszewicza Dziś w piątek 16-go b. m. o godz. 18.30 Wieczór Recytatorski Łukasza Łukaszewicza. Nowy bogaty program zawiera najcenniejsze utwory Mickiewicza, Słowackiego, Wespiańskiego, Tuwima, Hertzka, Bąka, Balińskiego, Maliszewskiego, Pasternaka, Relidzińskiego i Szeuwalda.
 Będzie to drugi i ostatni recital tego świetnego recytatora.

Dyrektor za kratkami

Jak się dowiadujemy, w dniach najbliższych odbędzie się w Sądzie Okręgowym rozprawa karna przeciwko b. dyrektorowi Teatru Miejskiego w Częstochowie, Bogusławowi Koźuchowskiemu, oskarżonemu z art. 286 § 2 i art. 286 § 1 K. K., przebywającemu w areszcie od dnia 24 sierpnia 1945 roku. Koźuchowski w okresie od dnia 19-go lutego do dnia 4 lipca 1945 r. jako dyrektor Teatru Miejskiego, działając w celu osiągnięcia dla siebie korzyści majątkowej, pobrał i przywłaszczył sobie ze składek Zarządu Miejskiego 72.405 złotych.

Z koncertu symfonicznego

W ubiegły wtorek odbył się w sali Miejskiej Orkiestra Symfoniczna koncert w wykonaniu też Orkiestry i prof. Edwarda Mąkosza (śpiew). Frekwencja bardzo słaba. Przeglądając się pracy orkiestry i jej dyrygenta, trzeba podziwiać ten niezwykły upór z jakim członkowie orkiestry pokonują trudności i znośną niezwykle ciężkie warunki pracy. Od zrozumienia i poparcia miejscowego społeczeństwa zależy by te były ważnej ze wzajemnie placówki, szerzącej w społeczeństwie kulturę muzyczną.

Orkiestra wykonała sprawnie i z odczuciem stylu piękną, świeżą wiosenną i melodyjną fantazję z op. „Cavaleria Rusticana” — Mascagnego, uwerturę z op. „Wolny strzelec” — Webera. Orkiestra Miejska, znana jest szerokoim ogółem, stosuje dobre cieniowanie, jest zgrana, technicznie dobrze zaawansowana. Słabą stroną jest

Bilety do nabycia w kasie Teatru od godziny 10-jej do rozpoczęcia przedstawień. Telefon kasy 21-61.

Wieczór pieśni starofrancuskich

w wykonaniu M. Modrakowskiej
 W niedzielę, dnia 18-go b. m. miłośnicy starych berzeterok francuskich oraz ballad i romanów średniowiecza będą mieli prawdziwą ucztę na wieczór pieśni znanej już na terenie Częstochowy prof. Marii Modrakowskiej. Pieśniarka ta i znawczyni muzyki francuskiej wybrała, jako program do swego najbliższego koncertu najpiękniejsze starofrancuskie pieśni od XIII do XVII wieku włącznie, m. in. cykl pełnych humoru piosenek dziecięcych. Na ogólne żądanie została powtórzona „Drwiny z Nantes” oraz „Tambourin” i „Słowica Panienska”. Wszystkie polskie przekłady pódra M. Modrakowskiej, która jednocześnie osobiście poprowadzi konferansjerkę wieczoru.
 Koncert odbędzie się w najbliższą niedzielę o godz. 18-jej w sali koncertowej przy ul. Dąbrowskiego 16.

IV Koncert Symfoniczny

Staraniem Wydziału Oświaty i Kultury, dnia 18 b. m. o godz. 4 pp. powtórzone zostanie po cenach popołudniowych wtorkowy Koncert Symfoniczny. W programie muzyka operowa, solista będzie znakomity baryton prof. Edward Mąkosza. Dyryguje Stanisław Jarzębski. Bilety w cenie od 5 — 30 zł. do nabycia codziennie w Wydziale Oświaty i Kultury, Dąbrowskiego 7.

Program kin

„Wolność” — „Polonia” — „Przez lzy do szczęścia” — film produkcji polskiej.
 „Baltyk” — „Przed maturą” — film produkcji czeskiej.
 Początek seansów „Wolność” i „Baltyk” 14.30, 16.30, 18.30, „Polonia” 15, 17, 19.

Pobrał od pracowników na rzecz Ubezpieczalni Społecznej i nie wpłacił do kasy też 73.244 zł.

Pobrał na rzecz Urzędu Skarbowego i nie wpłacił 67.509,82 zł. tytułem podatku dochodowego od pracowników. Oskarżony też jest o rabunkowa gospodarkę w Teatrze Miejskim. W toku rozprawy ma być przesłuchanych 24-eh świadków, przeważnie miejscowych artystów teatralnych. Rozprawa ta ze względu na to, jak i bulaszczy tryb życia oskarżonego budzi zainteresowanie.

Jeżeliś sestrojenia śetych instrumentów. Dyrygował prof. Stanisław Jarzębski energicznie i pewnie, stosując interesujące efekty dynamiczne i subtelnie cieniując.
 Solista koncertu był znany zaszczytnie w naszym mieście pedagog i kompozytor prof. Edward Mąkosza, którego występ należy do zupełnie udanych. Prof. E. Mąkosza włada głosem doskonale. Głos jego jest miły i miękki w barwie, brzmie meta liczenie, pełno i stodo. Solista odpowiadał z orkiestrą prolog z op. „Pajace” — Leocavalla, arie ze „Straszego dworu” — Moniuszki, oraz dwie pieśni z akompaniamentem fortepianu. Repertuar swój odpowiadał doskonale, zyskując szczerą, a burliwy aplauz publiczności. Akompaniowała prof. Irena Garzeczka-Jarzębska, jak zwykle dobrze i muzykalnie.
 Tadeusz Wawrzynowicz.

Cuda techniki

Cukier zmieniła się w kamforę (tak zwany rozpad atomów)
 Składy „wyschły” nad wieczorem,
 Złota bez użycia tomu...

Czwarty wymiar wynolęził,
 Tak po prostu, na kolanie.
 Przykład? — dowód? — trzy przydatki
 Na jedno male mieszkanie.

Mocny bimber produkuje
 Zupką domowa fabryka.
 Kultura u nas szwankuje
 — Wysoko stoi technika...

Lancet.

Kronika szachowa

W dniu 27. X. 1945 r. w lokalu Cz. Kl. Szach. rozpoczął się turniej szachowy o mistrzostwo kl. „C”.

W zastępstwie nieobecnego prezesa klubu ob. prof. E. Beer powitał uczestników i w krótkich słowach skrytykował ważność podjętej imprezy wyrażając jednocześnie radość z powodu ogromnego zainteresowania królewska gra. W zakończeniu treścili zawodnikom jak najlepiej wyników, podkreślając, że sukcesem będzie tutaj nie tylko osiągnięcie największej ilości punktów, ale i w głównej mierze uzupełnianie swojej wiedzy szachowej. Następnie sekretarz klubu ob. H. Skalik odczytał regulamin Turnieju Szachowego o mistrzostwo m. Częstochowy na rok 1946, wyjaśniając przy tym przykładowo prawa gry nowostępującym. Wobec niespodziewanie dużej liczby zawodników, utworzono trzy grupy eliminacyjne, z których w chwili obecnej wyłoniła się grupa finałowa składająca się z następujących szachistów: 1) Drogoz K. 2) Galewicz A. 3) Galuszka M. (znany bieżacz C K S-n), 4) Gapiak A. 5) Ginter H. 6) Malik M. 7) Plewiński Cz. 8) Podgórski K. 9) Przechdzicki B. 10) Rak T. 11) Serednicki J. 12) Szole J. 13) Świerzy K. i 14) Wysocki St. Po rozegraniu, pięciu najlepszych awansuje do kl. „B”.

Z poświęcenia kłegarni spółdzielczej „Oświata”

W miejscu, z którego promieniował miastopropaganda nazistowska, w lokalu dawnej „Buchstube” otwarto nową placówkę kulturalną, tym cenniejszą, że spółdzielczą księgarnię i składnicę materiałów piśmiennych. Poświęcenie dokonał ks. Ufiński, który między innymi powiedział: „w czasie tej wolny przyżyliśmy przewrotnościawne wartości i wiemy, że z wszystkich dóbr, pozostały tylko to wartości, które człowiek zechwał w swym mózgu. Kapitał wiedzy przetrwał roboty i przesładowania. Kto ma więcej wiedzy, więcej da z siebie społeczeństwu.”

Przewodniczącemu Rady Nadzorczej ob. Dziekan nakreślił stadia rozwoju spółdzielni „Oświata”, podkreślił dążenia do spopularyzowania książki wśród najszerszych mas ludowych. Spółdzielnia chce zadokumentować swe społeczne słożenie programowe przez wyznaczenie w dniu otwarcia księgarń sumę zł. 25.000 na potrzeby szkolnictwa powszechnego w mieście i powiecie na ręce starosty powiatowego Kądzierzaka i wiceprezydenta Kapalskiego. Przekazano także 10 kompletów bibliotek szkolnych, wartości 2.500 zł. każdy. Dzieląc je za dary i życząc nowej placówce powodzenia, przemawiali: starosta Kądzierzak, wiceprezydent Kapalski, inspektor Sabat i imni, Hymnem Spółdzielczym zakończono tę wspaniałą uroczystość.

J. K.

Zabawy w najbliższą sobotę

Staraniem Zarządu Komitetu Rodzicielskiego przy Państwowym Liceum i Gimnazjum im. R. Traugotta w Częstochowie odbędzie się w dniu 17 listopada 1945 r. w sali szkolnej przy ul. Staszica 3 wielka zabawa taneczna. Początek o godzinie 20-jej. Do tańca przegrany będzie doborowa orkiestra. Bufet obficie zaopatrzone. Strój dowolny. Cena wejścia zł. 80. Całkowity dochód jest przeznaczony na remont gmachu szkolnego.

P. P. R. i Z. W. M. Dzielnicy Stradom urządzają w dniu 17 b. m. wielką zabawę taneczna na terenie fabryki „Metal”, ul. 1-go Maja 19. Początek zabawy o godz. 20-jej. — Bufet obficie zaopatrzone. Gra orkiestra Wojska Polskiego. Cena biletu 90 zł.

W sobotę, dnia 17-go b. m. o godz. 20-jej w sali Strazy Ogniowej Ochotniczej, przy ul. Strazackiej Nr. 48, strażacy ochotnicy urządzają wielką zabawę taneczna, na którą zapraszają swoich sympatyków. Orkiestra doborowa. Bufet obficie i tani. Wejście zł. 40.— Wojskowi zł. 80.—
 Dochód przeznaczony na kupno narzędzi strażackich.

W sobotę, dnia 17 listopada b. r. odbędzie się w sali hotelu „Polonia” druga jesienna zabawa taneczna.
 Wstęp 40 zł. Początek o godz. 19-jej. Bufet obficie zaopatrzone.

Staraniem Komitetu Niesienia Pomocy Biednym Dzieciom zostanie w dniu 17 b. m. urządzona w lokalu przy ul. N. M. Panny 9 zabawa taneczna. Początek o godz. 20-jej. — Orkiestra doborowa. Bufet u siebie.
 Czytamy zysk jest przeznaczony na zakup zabawki dla uczącej się działowej szkolnej na terenie naszego miasta.

J. K.

Akcja Świadczeń Rzeczowych w pow. częstochowskim

Wywiad ze starostą powiatowym ob. J. Kądzierzakiem

W dniu dzisiejszym przedstawiciel „Głosu Narodu” odwiedził starostę powiatowego, który udzielił mi obszernych wyjaśnień o rezultatach w przeprowadzonej obecnie akcji świadczeń rzeczowych na terenie naszego powiatu. Na szereg pytań dał ob. starosta odpowiedzi obrazujące dotychczas przebieg prac związanych ze zbieraniem „kontyngentów”.

Cheąc ze swej strony poinformować dokładnie społeczeństwo przytoczamy pytania reportera i odpowiedzi starosty w pełnym brzmieniu:

- Czy kontyngenty wyznaczone przez władze polskie są tak samo duże, jak te które wioś musiała dostarczać za czasów okupacji niemieckiej?
- Rząd nasz, rozumiejąc trudne położenie rolnika oraz zniszczenia wywołane działaniami wojennymi, jak również powodując się troską o podniesienie bytu ludności wiejskiej, która w Polsce sanacyjnej wiodła życie pariasów, wyznaczył kontyngenty o 60 proc. niższe w stosunku do odstawianych świadczeń okupantów.
- Czy akcja zbierania świadczeń następuje poważniejsze trudności?
- Sytuacja powiatu, który jest wyjątko uprzemysłowionym awrząc duże trudności w wykonywaniu planu w 100 proc. W okresie okupacji hitlerowskiej 3/4 powiatu znajdowało się w tak zwanej „Rezeszy”, z której to części rolnicy zostali wysiedleni i wywiezieni w głąb Niemiec. Gospodarkę osiedlonych tam „niemców wiołafskich” była wybitnie rabunkowa. Tak samo gospodarowano we wiołach, które okupant zcałił w jeden dzień majątek ziemski. Polacy powrócili na swe gospodarstwa przeważnie w polowie lata. Kłody o znaczeniu nie mogło być mowy w wyniku czego znaczny odsetek gospodarstw stał odległym. Huragan zalejącej wody 22 lipca b. r. zniszczył około 30 proc. ziół, tak że w sumie rolnikom nie przychodzi łatwo wypełniać włożony na nich obowiązek, nie muszą przynajmniej do wypełniania go w znacznym stopniu potrzeb państwowych.

- Dziś, zarówno żyta, jak i innych ziół zebrano do dnia 1 listopada br. 31 proc. nakreślił go planu. Ziemiaków około 35 proc.
- Czy wszystko ziarno przeznaczono do konsumpcji?
- Nie. 12 proc. zebranego zióła wydano rolnikom poszkodowanym przez wojnę do zasiewów jesiennych. Natomiast ziemiaki wszystkie wydaje się ludności do spożycia, oczywiście z uwzględnieniem w pierwszym rzędzie pracujących.
- Czy nie było wypadku, w którym by ludność odmówiła spełnienia świadczeń?
- Wprost przeciwnie, są gminy, które zaskładują na wyróżnienie na przykład: Przyrów — odstawiło 50 proc. zióła i 100 proc. ziemiaków; Kamionica Polska 51 % zióła i 100 % ziemiaków, gromada Czarny Las 50 proc. zióła i 100 proc. ziemiaków. Nie ma gminy, w której nie było by gospodarzy zasługujących na wyróżnienie. Specjalnie należy wyróżnić wójtów: Drożdża Sebastiana i Zbrojkiewicza za ich pełną obywatelskiego zrozumienia pracę.
- Czy są przewidziane premie dla rolników za szybkie i w całości wypełnienie świadczenia?
- W ramach, tak zwanej „akcji specjalnej” już rozdzielono dla wsi szereg artykułów przemysłowych, poza tym przewidziano są indywidualne premie dla rolników, którzy szybko i całkowicie świadczenia wypełnili.
- Czy są i fakcie były starania ze strony Starostwa, aby świadczenia rzeczowe zebrać?
- Akcją zapoczątkowała Komisja Porozumiewawcza Stronnictwa na odbywmy posiedzeniu w dniu 16.X b. r.; w dniu 18.X b. r. swołano konferencję przy udziale przedstawicieli: Kurji Biskupiej, Nauczycielstwa, P. P. R. Str. Ludowego, P. P. S. Polak Stron. Ludowego, Stron. Demokratycznego, Rad Narodowych; Powiatowej Miejskiej Mil. Ob. Samopomocy Chłopskiej.
- W dniu 7.X b. r. odbyto zgromadzenie we wsiach, których gminach przy wybitnym udziale Duch-

wieństwa, przedstawiciel Starostwa, P. P. R. P. S., Nauczycielstwa, Milicji i t. p.
 Wyjątko odczytano uzasadniająco konieczność wypełnienia świadczeń, która kłęta odczytali z ambon nauczyciele w szkołach, a wójtowie i sołtyski podali do wiadomości ludności W końcu mając na uwadze ciężki byt materialny ludności wiejskiej i wysiłek wkładany w odbudowę i w związku z tym konieczność zaopatrzenia jej w minimalne środki żywnościowe, postanowiono zorganizować tak zwane „grupy egzekucyjne”. W skład każdej takiej grupy wchodzi: wójt, przedstawiciel partii politycznych, 4-eh członków Między Obywatelskiej, przedstawiciele Armii Polskiej, poborcy świadczeń, kontrolerzy i członkowie gromadzkiej Komisji Dostaw i Świadczeń.
 Działalność takiej grupy polegała na tym że udawała się do gminy, a następnie do gromady, w której to gromadzie z góry upatrzeni rolnicy poddawani byli postępowaniu egzekucyjnemu. Swoje dawano to do tych opornych i stosunkowo zmogłych gospodarzy, którzy bez żadnego uszczerbku powinni wyznaczone świadczenia odstawić. Przy postępowaniu egzekucyjnym pobierano pełny 100 proc. wymiar. O ile napotymano na trudności przy zbieraniu zióła, zabierano jako „fant” rognące trzodek chlewną. Upokorzonym prolongowano odstąpienie świadczeń rzeczowych do trzech dni, występujących agresywnie na zarządzenie Starosty zatrzymano i spisano odpowiednie protokoły. Zarządzano 15 osób, które po spełnieniu przez rozdzielę świadczeń i wypełnieniu odpowiedniej deklaracji lojalności zwolniono. Nakazów egzekucyjnych wydano 80. Jest to tym więcej godne napietowania, że ludność małorolna, a więc gorzej sytuowana świadczenia w przeważającej większości oddała. Nie można tolerować karygodnego nie dbalstwa i ociągania, wtedy gdy rolnicy w fabrykach, pracownicy umysłowi w biurach, nauczycielstwo w szkołach nie pytają o wynagrodzenie meżnie znosi niedostatki i stawia żądania Nowej, Postępał Polak.

